

Bại não

Bại não là gì?

Bại não, còn gọi là CP (viết tắt từ chữ 'Cerebral Palsy'), là một thuật ngữ để chỉ một nhóm các chứng rối loạn làm ảnh hưởng tới khả năng cử động của một người. Chữ 'cerebral' có nghĩa là 'thuộc về bộ não' còn chữ 'palsy' có nghĩa là 'không kiểm soát được các cơ'.

Các loại bại não

Bại não ảnh hưởng tới khả năng kiểm soát và phối hợp các cơ, vì thế làm ảnh hưởng tới tư thế, cử động và thăng bằng của người bệnh. Một số người bị bại não cũng bị vấn đề về thị giác, thính giác, khả năng nói và học tập. Một số người bị động kinh.

Những người bị bại não nặng cũng có thể gặp khó khăn khi nuốt, thở và ăn. Họ có thể còn gặp trở ngại về kiểm soát cử động ở đầu và cổ, và còn có thể bị khó khăn về bàng quang và đường ruột.

Một số người thấy là một bên người mình bị ảnh hưởng nặng hơn bên kia nhiều. Một số người thấy đôi chân bị ảnh hưởng nặng hơn đôi tay rất nhiều.

Mỗi người mỗi khác. Người này có thể vì bị yếu một tay nên thấy khó làm các việc như viết hoặc buộc dây giày. Người khác có thể lại chỉ kiểm soát được chút ít hoặc hoàn toàn không kiểm soát được cử động hoặc nói, nên họ cần được giúp đỡ cả lúc ban ngày lẫn ban đêm.

Nguyên nhân

Đối với hầu hết người bệnh, thường là không rõ nguyên nhân gây ra bại não và cũng không phải là vì một nguyên nhân cụ thể nào. Bại não là khi bộ não bị tổn thương, thường xảy ra khi còn là thai nhi trong bụng mẹ hoặc là em bé trong tháng đầu tiên sau khi sinh.

Trẻ sơ sinh nào có nguy cơ cao nhất?

Trẻ sơ sinh có nguy cơ bị bại não cao hơn các trẻ khác là:

- bé trai
- bé bị sinh nhẹ cân
- bé bị sinh sớm
- bé được sinh đôi hoặc sinh ba
- người mẹ bị một chứng viêm nhiễm khi đang mang thai
- người mẹ bị vấn đề gì đó khi sinh con.

Khoảng 1% những người bị bại não cũng có một người anh chị em ruột bị bại não.

Triệu chứng

Không thấy được tất cả dấu hiệu trẻ bị bại não khi mới sinh. Triệu chứng có thể thấy rõ hơn trong quá trình phát triển của trẻ sơ sinh và trẻ em.

Trẻ sơ sinh

Trẻ sơ sinh bị bại não có thể:

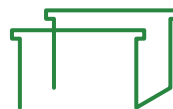
- cảm thấy oặt ẹo khi bế lên
- không ngẩng đầu lên được
- cảm thấy các cơ bị cứng
- phát triển chậm
- khó khăn khi bú hoặc nuốt
- chỉ thích sử dụng một bên cơ thể
- không gây nhiều tiếng động
- không để ý gì lắm tới quý vị.

Trẻ em

Có thể chậm phát triển thể chất ở trẻ em khi thấy là:

- đã 12-18 tháng mà chưa biết đi
- đã 24 tháng mà không nói được từ nào hoặc không biết nói câu đơn giản nào
- nói không rõ làm cho khó hiểu
- bị trở ngại khi ăn uống một số loại thức ăn nhất định.

Nếu con quý vị không đạt được các mốc phát triển như bình thường, hoặc cho thấy có một vài dấu hiệu bại não này thì quý vị nên nói chuyện với y tá chăm sóc trẻ thơ hoặc với bác sĩ.

Tại CPA chúng tôi giúp trẻ sơ sinh, trẻ em, thiếu niên và người lớn đang sống với khuyết tật thần kinh và thể chất để sống thoải mái nhất và tự lập nhất có thể được. Các nhóm trị liệu của chúng tôi thực hiện rất nhiều các phương pháp để cùng làm việc với các cá nhân và gia đình. Quý vị hãy liên lạc với chúng tôi để tìm hiểu những cách chúng tôi có thể hỗ trợ quý vị và giúp cho con quý vị phát triển được tốt hơn.

Chẩn đoán

Bại não là chứng bệnh phức tạp. Đôi khi việc chẩn đoán đòi hỏi phải có nhiều thời gian, phải làm xét nghiệm và gặp bác sĩ chuyên khoa rất nhiều lần. Điều đó có thể là do em bé bị bại não nhẹ, nhưng cũng có thể là vì bác sĩ cần phải chắc chắn rằng không phải là bệnh gì khác.

Đôi khi trẻ sơ sinh sẽ được thẩm định tổng quát về cử động, bằng cách quay video trong vòng năm phút. Chuyên viên y tế thẩm định cách em bé cử động. Công việc này có thể thực hiện vào bất cứ thời điểm nào từ khi sinh cho tới năm tháng. Nếu thẩm định tổng quát về cử động cho thấy là em bé 'có nguy cơ bại não' thì có thể bắt đầu chữa trị và hỗ trợ càng sớm càng tốt. Em bé không cần phải có chẩn đoán rõ ràng thì mới bắt đầu được chữa trị.

Nếu có điều gì quan ngại, quý vị hãy nói chuyện với bác sĩ của mình và y tá chăm sóc trẻ thơ. Nếu vẫn còn có điều gì lo ngại thì quý vị hãy tới nơi khác tham khảo để biết thêm ý kiến.

Các bác sĩ chẩn đoán bại não bằng cách nào?

Họ sẽ đặc biệt chú ý tới cách trẻ cử động và kiểm tra các cơ để xem cảm thấy thế nào. Các bác sĩ cũng sẽ để ý xem có điều gì bất bình thường trong tư thế hoặc là trẻ có ưa thích nửa mình bên này hơn bên kia hay không.

Họ cũng có thể yêu cầu phải đi chụp chẳng hạn như chụp MRI hoặc chụp CT. Họ cũng sẽ nói chuyện với quý vị và lắng nghe những điều quý vị còn quan ngại.

Sống với bại não

Bị chẩn đoán là bại não có thể rất đau khổ. Một số cha mẹ cho rằng đáng lẽ ra họ đã phải biết điều đó từ trước, hoặc nghĩ rằng họ phần nào là nguyên nhân gây bệnh. Suy nghĩ như thế là không đúng. Các gia đình sẽ cần phải có thời gian mới chấp nhận được tất cả những điều đang xảy ra. Quý vị nói chuyện với bác sĩ, nhà tâm lý, nhân viên cố vấn hoặc nhân viên xã hội và nói chuyện với tổ chức Cerebral Palsy Alliance (viết tắt là CPA - Hiệp hội Bại não) có thể cũng là việc rất hữu ích.

Chữa trị và trị liệu

Đối với trẻ em bị bại não thì tốt nhất là cần được chăm sóc bởi nhóm nhân viên liên ngành có thể bao gồm như sau:

- bác sĩ gia đình
- các bác sĩ chuyên khoa như bác sĩ nhi khoa, bác sĩ thần kinh, bác sĩ phẫu thuật hoặc các bác sĩ khác nữa
- trị liệu viên phục hồi chức năng là người giúp cho trẻ em làm những việc như là tự mặc quần áo hoặc là tự ăn uống, đồng thời cũng có thể hướng dẫn các hoạt động vui chơi thích hợp cho trẻ em
- vật lý trị liệu viên là người giúp cho trẻ em các kỹ năng như là nhặt đồ và đi bộ, đồng thời cũng có thể giúp trẻ em xoay xở với các vấn đề như là giữ thăng bằng kém và yếu cơ
- chuyên viên chỉnh ngôn là người giúp cho trẻ em luyện nói và có thể chữa trị các vấn đề về nói
- chuyên viên tâm lý trẻ em là người có thể giám sát sự phát triển tổng quát của trẻ và kiểm soát các vấn đề về hành vi hoặc về tình cảm của trẻ
- chuyên viên thính giác là người có thể đánh giá và hướng dẫn về khả năng nghe của trẻ
- giáo viên dạy các học sinh có nhu cầu đặc biệt là người có thể giúp soạn ra chương trình can thiệp sớm và hỗ trợ khi trẻ học vỡ lòng và học ở trường.

Nhóm nhân viên liên ngành sẽ nói về các điểm mạnh và điểm yếu của trẻ và sẽ làm việc cùng gia đình để xây dựng bản kế hoạch, có thể bao gồm:

- xác định ai là đầu mối liên lạc
- soạn ra bản kế hoạch đánh giá định kỳ để giám sát tình hình tiến triển
- một số dịch vụ can thiệp sớm.

Có thông dịch viên sẵn sàng hỗ trợ quý vị tại tất cả các cuộc hẹn. Thông dịch viên là dịch vụ do chính phủ cung cấp miễn phí và có thể đưa vào kế hoạch NDIS của quý vị.

Liên lạc với chúng tôi:

Gọi cho chúng tôi số: 1300 888 378

Email cho chúng tôi tới địa chỉ ask@cerebralpalsy.org.au

Vào trang mạng cerebralpalsy.org.au

Cerebral Palsy
ALLIANCE